

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1924 szeptember 16.

254. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

A magyar hűség

A Magyar Párt elnöki tanácsa a tegnapi nap folyamán ülést tartott, amelyen — mint a Bácsme gyei Napló mai számában már közölte — elhatározták, hogy a május negyedikére összehívott, de betiltott nagygyűlést november 9-ik napján Becskereken megtartják. A nagygyűlés előadói ugyanazok maradnak, mint akiket az elnöki tanács a május negyedik nagygyűlésre felkért s változatlan marad a nagygyűlés korábban elhatározott tárgysorozata is.

A Magyar Párt voltaképpen ezzel a határozattal vált újra élővé. Az a kormányintézkedés, amelyik az államtanács birói döntéséig felfüggesztette a Magyar Pártot feloszlató kormányintézkedés végrehajtását, csak módot adott a magyarságnak arra, hogy újra kezdje megbénított politikai életét. De a magyarságnak saját erejéből, bátorságából, köteleességérzéséből és faji hűségéből kell folytatni azt a munkát, ami május harmadikán megszakadt.

A magyarság politikai öntudatát összehasonlíthatatlanul jobban erősíti meg az a tény, hogy államhűsége és lojalitása kivívta számára ezt a sikert, mint amennyire összezúzta hitét és összetörte bizalmát az a kormányintézkedés, mely megfosztotta politikai szabadságától. A magyarság államhűsége, a magyarság állampolgári öntudatának és alattvaló érzésének őszintesége diadallal került ki ebből az összecsapásból s az államhűségnek és lojalitásnak ez a diadala amíg egyfelől megerősíti a magyarságot alkotmányos érzésében s a törvények uralmába vetett hitében, addig másfelől szilárdan és eltökélten rajzolja ki a cselekvés útját s a program tartalmát.

Az a határozat, mely november 9-ikére tűzte ki annak folytatását ami május negyedikén megszakadt, nemcsak szimbolizálja a magyarság politikai törekvéseinek változatlanságát, hanem közvetlenül is dokumentálja azt a megegyezést, amivel az SHS. királyságnak és az SHS. királyság magyar nemzetiségének érdekei a Magyar Párt törekvéseiben találkoznak. Ez a megegyezés teszi lehetővé azt, hogy egyrészt minden magyar megtalálja a Magyar Pártban politikai törekvéseinek méltó hordozóját, céljainak tekintélyes és bölcs harcosát, kívánságainak szószólóját és sérelmeinek felelőjét s másrészt az államhatalom tegye lehetővé azt, hogy a Magyar Párt alkotmányos küzdelmét alkotmányos eszközökkel vivja meg.

A november 9-iki nagygyűlés nemcsak a magyarság politikai szabadságának lesz ünnepe, ha-

nem ünnepe lesz az elfogulatlan nemzetiségi politikának, ünnepe lesz az elfogultságon győzedelmeskedő alkotmányos érzésnek és törvénytiszteletnek is. Aki nem mint magyar, de mint állampolgár nézi az eseményeket, az sem záródhatik el e manifesztáció ünneplényességének és jelentőségének belátása elől. A Magyar Párt feloszlata és engedélyezése, a magyarság feljajdulása, államhűségének megbántása, lojalitásának kétségbevonása s az a szilárd kitartás és tántoríthatatlan eltökéltség, amivel a magyarság kitartott az alkotmányosság útján a megpróbáltatások hónapjai alatt is, kellettek ahhoz, hogy az SHS. királyság állampolgárainak nagy tömegében helyreálljon az alkotmányosság érzése és az SHS. királyság a jogállam diszes kritériumaival állhasson az újjáéledő európai demokrácia elé. A magyarság hozzá van ahhoz szokva, hogy áldozatokat hozzon s ezért az eredményért szívesen hozta

meg most is áldozatát.

A magyarság hűségét igazolja a tegnapi határozat tartalma, ez a hűség dokumentálódik azokban a köszöntésekben, amelyekben a magyarság politikai szervezete a hála őszinte szavaival fűződik azokhoz, akik ájultságában és elesettségében talpra segítettek s ez a hűség nyilatkozik meg abban az elhatározásban is, mely a keserűség bomlasztó érzése nélkül vállalja november 9-ikén annak folytatását, ami május harmadikán megszakadt. Hűség az új hazával, hűség a régi fajtával s hűség azokkal szemben, akik az alkotmány erejének, a törvények uralmának vigasztaló és felemelő érzésével siettek segítségére — ez a hármashűség jellemzi a magyarságot s jellemez minden magyar törekvést. A tegnapi határozat ennek a hűségnek jegyében született meg s ennek a hűségnek jegyében fognak összegyűlni november 9-ikén Becskereken az SHS. királyság magyarjai.

Meggyilkolták Alexandrov Tódort

Négy politikai gyilkosság Bulgáriában — A föderalista-pártok összeesküvést terveztek a Cankov-kormány ellen

Beogradból jelentik: Szófiai távirat szerint Atanasov ezredes, Aleko pasa, hat detektiv és négy komitácsi meggyilkolásával egyidejűleg

vasárnap este meggyilkolták Alexandrov Tódort, a macedon szervezet vezérét.

A macedon szervezet a gyilkosságról kommunikét adott ki, amelynek szövege a következő:

»Augusztus 31-én (vagyis a mi időszámításunk szerint szeptember 13-án) súlyos büntényt követtek el. Árulás folytán megölték vezérünket, a macedon forradalmak szervezőjét, a központi forradalmi bizottság tagját: Alexandrov Tódort. A büntény elkövetői: Strujó Vlakov és Dincso Bretemanov, akik a legodaadóbb emberei voltak Aleko pasának.

Alekszandar Protogerov.

Alexandrov Tódor halálának híre óriási feltűnést keltett Beogradban. A gyilkosságról érkezett első távirati jelentésre a külügyminiszterium nyomban érdeklődött a szófia SHS. követségtől, ahol megerősítették Alexandrov Tódor halálhírét.

Sorozatos gyilkosságok

A macedon vezér meggyilkolásán kívül egyéb gyilkosságokról is érkeztek jelentések. Az egyik szófia távirat szerint

vasárnap este meggyilkolták Kobácsev Szlavcsó macedon származású ügyvédet és Hadzsidimov Dimót.

Kobácsevet, akit Alexandrov

Tódor ellenfelének tekintettek, Kikinczkov Panov Mircze macedon komitácsi ölte meg, akit sikerült a hatóságnak elfogni. Kihallgatása alkalmán azt vallotta, hogy hazafiasságból követte el a gyilkosságot.

Hadzsidimov Dimo kommunista képviselő volt és a meggyilkolt földművespárti vezér Petkov Petko helyébe választották meg. Tagja volt a macedon forradalmi szervezetnek. Hadzsidimovot Dimitro Vladimir gyilkolta meg, akit a csendőrség Gornji-Dzsumaján elfogott. Ezenkívül

meggyilkolták még Atanasov Gyorgye ezredest és Vasziljev Alakot, akit Dimitro Aleko pasának neveztek.

Összeesküvés

a Cankov-kormány ellen

Szófiából jelentik: A Cankov-kormány jelentése szerint a macedóniai autonómisták vezérének meggyilkolása Gornja-Dzsumajában nagyszabású összeesküvést fedett fel, amely a bolgár állam ellen irányult. Ennek a politikai gyilkosságnak a terve a föderalisták körében fogamzott meg. Azt születték, hogy valamennyi macedon organizáció kész egyesülni, mert azt hitték, hogy így bolgár területre csúszhatják az autonómisták vezetőit, köztük Alexandrov tódort is, akiket aztán erőszakkal eltesznek láb alól s ezzel a macedon organizációkat, amelyek vezetők nélkül maradnak, úgy meggyöngítik, hogy a föderalisták

lesznek a helyzet urai.

A leleplezés meggyilkolása után pedig Macedónia bolgár részében a hegyek között véres harc folyt az autonómisták és a föderalisták között, a melyben az autonómisták kerekedtek felül és a föderalisták a görög-bolgár határ közelében levő prededli-hegyek közé vonultak vissza.

A föderalisták akciója az ez év május 6-án Bécsben kiadott manifesztum alapján indult meg, amely azt hirdette, hogy meg kell buktatni a Cankov-kormányt és helyre kell állítani Bulgáriában az agrár-uralmat. A lázadás terve Gornja Dsumajában kezdődött volna, hogy aztán egész Bulgáriára áttérjedjen, de még nem volt előkészítve, amikor az autonómisták rajtaütöttek a föderalistákra és a gornja-dsumajai gyilkosság fölfedte az egész összeesküvést.

A gyilkosokat eddig még nem fogták el. Cankov miniszterelnök kijelentette, hogy mindkét gyilkosság a macedon szervezetelek közötti nézeteltérések következménye. A gornja-dsumajai helyőrség parancsnokának távirati jelentése szerint a gyilkosság után semmiféle zavargás nem volt és a rendet sikerült fenntartani.

A gyilkosság hatása Beogradban

Beogradban egyelőre alig tudják felmérni Alexandrov Tódor meggyilkolásának nagy jelentőségét. Alexandrov tudvalevően a szerbellenes macedon emigrációnak volt a vezére és legadázabb elensége volt Jugoszláviának. Olyan forradalmi szervezetet teremtett a macedon emigrációból, amely szervezetségével pártját ritkítja egész Európában. Alexandrov Tódor főszervezője volt a délszerbiai komitácsi betöréseknek és bandái Görögországot is állandóan nyugtalanították. Protogerov bolgár tábornokkal együtt az élén állt a független Macedoniáért küzdő forradalmi mozgalomnak és a legszorosabb együttműködést fejtette ki a jelenlegi bolgár kormánnyal.

Nagyjelentőségű Aleko pasa meggyilkolása is, aki egy másik macedon szervezet kötelékébe tartozott és akit Alexandrov hívei ölték meg, mert amíg Alexandrov irányította a Vardar balpartja ellen intézett betöréseket, addig Aleko a Vardar jobbpartján elterülő területek elleni támadásokat vezette, különösen Albánián keresztül. Mindkét felkelővezér meggyilkolása nagyjelentőségű Délszerbia közbiztonsága szempontjából, mert megbontja a komitácsi-bandák egységét.

Alexandrov egyébként azok közt szerepelt, akiket Bulgáriának, mint hadibűnösöket ki kel-

lett volna szolgáltatói Jugoszlávia részére és ép legutóbb nagy feltűnést keltett a Radics Istvánnal folytatott hírlapi polémiaja is.

Alexandrov Tódor vöres életrajza

Alexandrov Tódor a délszerbiai Stip-ben született Középszkolának egy részét Szalonikiben végezte, a honnan azonban kizárták, mire Bulgáriában állami ösztöndíjjal tanult tovább. Szófiában egyetemet végzett és ott lett gimnáziumi tanár is. Még a háboru előtt megkezdte a macedon komitè szervezését és ezzel egyidejűleg szerbellenes propagandát folytatott. Az ő agitációjának tudják be, hogy 1915-ben Bulgária belépett a világháborúba Németország és az Osztrák-Magyar monarchia oldalán. Ezért állítólag harminc millió márkát kapott a német kormánytól.

Nevéhez szomorú emlékek fűződnek. Kegyetlen természetű ember volt. A háboru alatt Délszerbiában, a Vardar vidékén borzalmas gyilkosságokat követett el a bolgár hadsereg az ő rendelkezéseire. Stip katonai kórházában száztíz sebesült katonát öletett meg. Azonkívül Délszerbiában az ő rendelkezéseire száznyolcvan papot akasztottak fel.

Alekszandrov Tódor emberei körülbelül tízezer polgári embert öltek meg a háboru alatt Szerbiában és mintegy tízezer családot deportáltak Bulgáriába és Törökországba, akiknek nagyrésze elpusztult. A háboru után is Bulgáriában maradt Alekszandrov Tódor és ott komitási bandák szervezésére szentelte minden idejét. Délszerbiában, különösen Drinápolyban, Petricsben, Dzsujában és Dzsüszendilben épített ki erős komitási központokat és egész hadsereggel, mintegy tízezer emberrel rendelkezett. Valóságos állam volt az államban, a parasztoktól adót szedett és nagy feltűnést keltett, hogy a múlt évben a szófiai

zsidóktól 50 millió lírát hajtott be. Nagy külföldi propagandát is kifejtett Protogeros tábornok és Mile professzor segítségével és ő maga állandóan összeköttetést keresett a

bulgáriai külföldi diplomáciai képviselőkkel. Nagy feltűnést keltett, hogy ezek közül az amerikai követ a múlt évben nem volt hajlandó Alekszandrovot fogadni.

Sztrájkba lépett a Hirlap szerkesztősége

A laptulajdonosok felmondtak valamennyi munkatársnak

A szubotica Hirlap munkatársai hétfőn délután sztrájkba léptek, mert a lap tulajdonosai felmondtak a szerkesztőség minden tagjának. A sztrájkot előidéző általános felmondás a lap munkatársainak augusztus 28-iki munkabeszüntetése miatt történt, amelyről a Bácsmegyei Napló annakidején röviden beszámolt.

A Hirlap munkatársai és alapulajdonosok között egészen jelentéktelen kérdésben — a vasuti szabadjegyek miatt — támadt surlódás: a munkatársak ugyanis néhány héttel ezelőtt szerkesztőségi értekezletet tartottak, amelyen tiltakoztak az ellen, hogy a szerkesztőség részére szóló újságírói szabadjegyeket olyanok is igénybevegyék, akik nem újságírók és nem tagjai a Hirlap szerkesztőségének. Az értekezlet határozatát elterjedt közölték a laptulajdonosokkal és úgy tüntették föl előttük a munkatársak mozgalmát, mintha az a lap érdekei ellen irányult volna. Ilyen információk alapján Szántó Róbert, a Hirlap főszerkesztője sértő hangú levelet intézett munkatársaihoz, akik, mikor kézhez vették ezt a levelet, — augusztus 28-ikán — megszűntették a munkát és elégtételt követeltek a sértő kifejezésekért. A munkabeszüntetés csak néhány óra hosszát tartott. A laptulajdonosok és a munkatársak között nyomban megindult tárgyalások alkalmával beigazolódott, hogy a főszerkesztőt rosszakaratúan félrevezették, amikor a munkatársaknak állásponjtját a Hirlap érdekei ellen állónak tüntették föl előtte, s ezért Szántó Róbert főszerkesztő

hajlandónak mutatkozott arra, hogy munkatársaitól bocsánatot kérjen. Ez másnap a következő levélben meg is történt:

A Hirlap munkatársainak

Tisztelt Uraim!

Sajnálom, hogy első ingerültségemben írott soraim a szerkesztőség tagjait arra birták, hogy a munkát megszüntessék. Biztosítom mindnyájukat arról, hogy távol állott tőlem a sértő szándék. Kérem Önöket, térjenek vissza a munkához és vegyék kijelentésemet meg nem történtnek. Szubotica, 1924 augusztus 28.

Tisztelettel:

Szántó Róbert s. k.

A Hirlap munkatársai el fogadták elégtételnek ezt a levelet s újból munkába álltak, úgy, hogy az átmeneti munkabeszüntetés miatt a lap megjelenésében semmi zavar sem állt be. A munkatársak kikötötték, hogy Havas Károly felelős szerkesztőt, aki — szerintük — a tényeknek meg nem felelő informálással a szerkesztőség békéjét megbontotta, a laptulajdonosok azonnal hosszabb szabadságra küldjék. Ezt a feltételt a laptulajdonosok elfogadták, azzal, hogy a felelős szerkesztő, ha szabadságideje alatt mégis bemegy a szerkesztőségbe, a munkatársakkal közvetlenül nem érintkezhetik, csak a segédszerkesztő közvetítésével.

A szerkesztőségi béke teljes helyreállítása érdekében Szántó Róbert főszerkesztő és dr. Strelitzky Dénes ügyvéd, a laptulajdonosok jogi

képviselője másnap a következő levelet intézte a Hirlap szerkesztőségének tagjaihoz:

A Hirlap tekintetes munkatársainak Szubotica

Kivánságukra közöljük, hogy a Hirlapnál mai napon békésen befejezett mozgalomban való részvétel, vagy magatartás miatt nem történik sem felmondás, vagy elbocsátás.

Szubotica 1924 augusztus 29.

Szántó Róbert s. k.
Dr. Strelitzky Dénes

A munkatársak a főszerkesztőnek és a laptulajdonosok megbízottjának nyilatkozata után abban a hitben folytatták ezután a munkát a legutóbbi időkig, hogy a békésen befejezett mozgalom miatt egyiküknek sem történhetik bántódása. Szeptember 12-ikén a szerkesztőség tagjai levelet intéztek a laptulajdonosokhoz és ebben többek közt a legrosszabbul javadalmazott munkatársak fizetésének fölemelését kérték.

Erre a levélre a Hirlap tulajdonosai nem válaszoltak, ellenben szeptember 15-ikén kelt levelükben felmondtak a felelős szerkesztő kivételével a lapnál alkalmazott valamennyi újságírónak. A felmondólevél szerint a felmondás az újságíróknak az augusztus 28-iki mozgalomban való magatartásuk miatt történt. A Hirlap munkatársai a laptulajdonosoknak erre a lépésére, amelyet a laptulajdonosok részéről augusztus 29-ikén tett írásbeli ígéret megszegésének tartanak, azzal válaszoltak, hogy hétfőn délután sztrájkba álltak.

A szubotica újságíró-szekció hétfőn este tartott ülésén foglalkozott a Hirlap szerkesztőségében kitört sztrájk ügyével és azt a határozatot hozta, hogy teljes szolidaritást vállal a sztrájkoló újságírókkal és ki-mondotta, hogy a Hirlap munkatársainak mozgalmát úgy erkölcsileg, mint anyagilag támogatja.

Két leány — a falu szélén...

Irtó: Szederkényi Anna

— Addig jó, amíg boldog a szívünk. — mondta Erzsébet.

— Attól függ, miben tudia megtalálni az ember a boldogságát, — felelte Anna.

— Én csak egyben tudom megtalálni. — mondta újra Erzsébet — és hidd el, az emberek általában mindig ugyanarra a fogalomra vonatkoztatják ezt a szót. Boldogság: szerelem. Szerelem: boldogság.

— Mert az emberek önzők.

— Az emberek: emberek. Emberek vagyunk és nem félistenek.

— Nem is szükséges, hogy félistenek legyenek. Elég lenne, ha nem maradnának félemberek. Nem félistenek kellene, hanem egész emberek...

Kis erdő mellett kanyarodtak be. Az erdő szélén kunyhó. Apró ablakán rózsaszín függöny. Az alacsony tetőn, az ajtó fölött husoslevelű kövirózsa. Körül a fal mellett fehérre meszelt padka. Az ablak alatt kétlépcsényi virággy. A bazsalyikom gömbölyűn kunkorodó, ráncos, kővér levele messzire terjesztette fűszeres szagát. Erzsébet tünődve nézte a házacskát.

— Valahia úgy éreztem, boldog tudnék lenni ilyen kicsi kunyhóban. Láttam fehér falát, apró ablakát, odabenn a magasra vetett ágyat, a kecskelábu asztalt és rajta egy terítéket — két embernek.

— Nem akarom, hogy rosszat gondolj fölőlem, Anna. Tudom, te is hallottad már... Tudom, hogy beszéltek rólam és — Jánosról...

Legyintett a kezével, megállt a pázsit szélén. A falu már látszott hozzájuk.

Erzsébet leült a föbe.

— Gyere, Anna, ülj le egy kicsit. Most olyan szépen süt ide a nap. Mikor gyerek voltam, emlékszem, akkor is úgy szerettem a napot. Befeleküdtem a homokba, a nap sütött, a fák levele rezgett, a kővér, szürke macska lustán sétált körbe a kerítés tövében. Egyszerre lehalsz és megfeszült a teste; madarat lésett. Én meg őt...

Anna leült hozzá. Nézte halavány arcát és szép, nagy, barna szemé árnyékában a korai ráncokat.

— Azt beszélik róla, hogy nagyon szeretett és nagyot csalódott.

— Ha most rá gondolkodom, Anna, azt hiszem, mindig csak ő volt, amióta emlékezni tudok. Varga János doktor rokonunk. Az egyetemre, Pestre jött. Még otthon volt az én két bátyám is, együtt laktak a fiuk szobájában, s hidd el, nem tudom, hogy mikor kezdődött és hogyan. Nem is kezdődött, egyszerre csak bennem volt, tele voltam vele egészen, a húsom, vérem, lélekzeteim... Mielőtt a harctérre vonult, ő is elment, amikor a többiek, megcsókolt az udvar közepén. Akkor egyszer...

— Hallgass ide, Anna. Három évig egyetlenegyszer sem jött haza. Mindenki jött, csak ő nem. Elkezdtem nyugtalanodni, beleszimatolni a levegőbe. Hánykolódott a szívem, vinnyogott, csitító szóra lesett. És egy napon hazajött az édesanyám. Jött-ment körülöttem, ajtót csapkodott, edényeket töltött tele vízzel, kiborogatta megint. Mit csinált? Láthatatlan tüzeket oltogatott. Kerülget valamit. — gondoltam én — de mit? Nem mertem kérdezni. Egyszer csak megállt előttem az anyám:

— Képzeld, kivel találkoztam!?

A Múzeum köruton. Képzeld?!

— A szívem nagyot lökött magán és egy pillanatra horkanva állott meg. Már tudtam.

— És miért nem kerestél fel téged?

— Olyan egyszerű ez: nem szerettem már... Az ilyet fölőleges magyarázni. Ugy-e fölőleges volt? De én kétségbeesetten akartam, a saját szájából akartam hallani. Női büszkeség... önérzet... Hiú, neveltséges szavak... Amikor az élet forog a kockán... Észteendőig vártam... Minden mögöttem... A legszebb ifjuságom, legragyogóbb álmaim tollhegyre tűzködve mind és elküldözve neki részletekben. Boritékba rakva, levélboritékba. Hogy majd visszaadja és a boldogság vára telik ki belőle. Ugy-e, kellett mennem utána? Térdencsuszva, kezemet tördelve, hiszen az életem volt. Hiszen már ugyanis mindegy volt.

Megint lóbálta a kezét a levegőben.

— A legrosszabb, ha erre gondolok. Az a sok magam megalázása. Azok a kikoldult gyöngédségek. A hazudozások szánalomból. Kertelés az igazság körül.

Anna belemélyedt gyötrött arcába:

— Milyen pokol, — suttogta.

— Pokol, — kapta fel a szót Erzsébet. — Pokol és égtünk benne mind a ketten. Nem birtam megérteni, hogy csakugyan vége. Hiszen annak, aki még forró, nehéz elhinni, hogy a másik jéggé dermedt. Kiabándult... Vége volt... A távol-ság... Új benyomások...

Elhallgatott és a másik nem tudta, mit mondjon neki.

Még egy ideig hallgatva ültek.

Erzsébet kelt föl először. Valami furcsa elégedetlenséget érzett magában. Anna a szemébe nézett, kitalálta, mit gondolt.

— Köszönöm a bizalmadat — és a kezét nyujtotta — jó helyre adad. Fölkeltek és lassu léptekkel indultak el a falu felé. Két leány, mentek a falu felé. Az feküdt szunnyadvá a fák között a napsütésben. Beljebb a földeken asszonyok hajladoztak a dohánytövek között. Az egyik tábla szélén megállott Anna.

— Szent Isten — kiáltotta — ezek itten kendert termelnek. Gyermekkoromban a nagyapámék falujában is termeltek.

Nem mondta tovább, de amint beszívta a levegőt, érezte a kenderáz-tató erjedő, átható szagát. látta a zöld békanyálat a viz tetején, a szürkésbarna kévéket a tóban, a vakító fehér, kemény szálakat a cikázó napsütésben, amikor már szárítják a zsupokat, fenn kupbarakva, alól szétzilálva... Hallotta a kendertörő bunkó zuhogását és látta a nagyapja házát a falu szélén. Az oszlopos ámbitust... A ház mellett a fehérre meszelt kemencét. Este-felé, amikor a kemence parázsa világított és benn hófehér ruha alatt éledt a tézta. Nyugodtan járó-kelő emberek... Béke... szunnyadó élet a falu között.

Kendertábla a falu szélén. Kézivászon végighuzva a zöld mezőn. A vászon két széle messzire nyulik. Az egyik szélén a béke alszik, a másik végén a háboru meresztí rut szemét. És a vászon feszül a mezőn át.

Félbemaradt szerelmek... Beteg szívek... Tönkrement leányok...

— Anna, Isten veled, én erre megyek...

— Én pedig amarra...

Veér Imre szöktetője Csehszlovákiába menekült

Szökés háromnapos házasság után

Budapestről jelentik: Annak ellenére, hogy Veér Imrénék Budapestről repülőgépen történt elmeneküléséről a budapesti rendőrség a nyilvánosságnak szánt hivatalos kommunikációban úgy számolt be, hogy a magyar köztársasági-párt vezére szabályos utlevéllel távozott Bécsbe, — a legszigorúbb nyomozás indult meg abban az irányban, hogy kik voltak a rendőrség részéről azok, akik Veér Imre szökését elősegítették és számára az utlevelet kiállították.

A gyanu elsősorban Várady Arisztid rendőrtisztviselőre esett, aki nemcsak unokaöccse Veér Imrénék, de köztudomás szerint is erős köztársasági érzelmű. Hetényi Imre főkapitány mindjárt másnap magához kérte Várady Arisztidet. *Várady be is vallotta, hogy az utlevelet ő készítette el Veérnek*, de tagadta, hogy részes Veér Imre szökésében.

Hetényi főkapitány ezután felszólította Váradyt, hogy állásáról mondjon le, Várady teljesítette is a főkapitány kívánságát és lemondását benyújtotta. Ezek után Váradyt előzetes letartóztatásba helyezték, ahonnan azonban megszökött s előbb Bécsbe, majd Pozsonyba ment.

Egy posztonyi újságíró felkereste Várady Arisztidet, aki Veér Imre és a saját szökéséről a következőket mondotta:

— Unokaöccse vagyok ugyan Veér Imrénék, de nemcsak ez készítette arra, hogy segítségére legyek, hanem az a tény, hogy testestől-lelkestől köztársasági érzelmű vagyok.

— Mikor megtudtam, hogy Veér Imre ideiglenesen szabadlábra helyezték, azonnal meghosszabbítottam nálam levő utlevelét, átadtam Veérnek azzal, hogy amint módjában lesz, azonnal szökök meg. Az utlevelet régi családi nevére, a Walter névre állítottam ki, hogy feltűnő ne legyen a neve a hatóságok előtt.

Amikor ellenem is eljárás indult, másfél napos előkészület után nekem is sikerült elmenekülni. Ez a szökés részemre annál kellemetlenebb volt, mert három napja voltam nős és el kellett szakadnom új feleségemtől.

Veér a jövő héten operálják, azután Párisba szándékozik utazni az Emberi Jogok Ligájához. Ellenem otthon foglalkoztatás és közokirathamisítás címen indult meg az eljárás.

Ausztria tárgyal

az utódállamokkal az állampolgárok kölcsönös védelméről

Grünberger külügyminiszter nyilatkozata

Bécsből jelentik: Annak a diplomáciai konfliktusnak kapcsán, amely az S. H. S. királyság és Ausztria között támadt osztrák állampolgárok jugoszláv területről való kiutasítása miatt, dr. Grünberger Alfréd osztrák külügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

— A beogradi osztrák követség az utolsó két esztendőben már több ízben interveniált a jugoszláv szociálpolitikai minisztériumnál és ennek során megállapította, hogy a minisztérium csak olyanoknak adja meg akadálytalanul a tartózkodási engedélyt, akik már a háború előtt is ott éltek. Egyéb esetekben az osztrák követség csak átmeneti eredményeket ért el, a beogradi kormány csupán hosszabb-rövidebb időre adott azoknak a munkásoknak tartózkodási engedélyt, akik a háború előtt nem dolgoztak jugoszláv területen. Ez az állapot természetesen nem kielégítő és az osztrák kormány éppen ezért megváltoztatására törekszik. Az osztrák kormány természetesen nem kifogásolhatja azt, hogy a jugoszláv

kormány saját munkásainak védelmére bizonyos rendszabályokat alkalmaz idegen munkásokkal szemben, azt azonban nem tűrheti, hogy olyan alkalmazottakat és munkásokat, akik legális uton kerültek Jugoszláviába, a tartózkodási engedély megvonásával formálisan kiutasítsanak.

— Ausztria hasonló nehézségekkel találkozott Csehszlovákia, Magyarország és Románia részéről is. Csehszlovákiával sikerült megállapodni, a brünni szerződésben mindkét állam kötelezte magát, hogy a másik állam olyan polgárait, akik

nem veszélyeztetik a közkerécsőket és a közrendet, nem lehet kiutasítani.

— Romániával és Magyarországgal az osztrák kormány tárgyalásokban áll hasonló megállapodás létrehozása érdekében. Jugoszláviával a tárgyalások szeptember 5-én kezdődtek Beogradban a két kormány delegátusai között. Ezek a tárgyalások az optások kiutasítására vonatkoznak és az osztrák kormány mindent megtesz, hogy a S. H. S. királyságban dolgozó munkásokat is megvédje a kiutasításoktól.

Ellentét Stresemann és Marx között

Stresemann beszéde miatt válságba került a német kormány

Párisból jelentik: A francia sajtó minden hivatalos német cáfolat ellenére arról ír, hogy olyan ellentétek támadtak Marx kancellár és Stresemann között, amelyek szükségképpen kormányváltásra fognak vezetni Németországban.

A Journal szerint sem a háborús bűnösség kérdésében, sem arra nézve, hogy kérje-e felvételét a német birodalom a Népszövetségtől, nincs egyetértés a berlini kormány tagjai között, mert nyilvánvaló, hogy a nacionalistáknak azt a követelését, hogy a szövetségesek vonják vissza Németországból a háborús vétkeisének a Versailles-i békeszerződésben megpecsételt beismerését, csak azután kérheti a német kormány a Népszövetségbe való felvételt, Stresemann külügyminiszteren kívül a belügyminiszter és közlemezési miniszter is helyesli, ezzel szemben viszont Marx kancellár mérsékelt politikája mellett foglalt állást a birodalmi pénzügyminiszter és vele együtt a kabinet több tekintélyes tagja.

Valószínű, hogy a birodalmi kormány a keddi minisztertanácson Berlinben nem viszi kényértőrsre a dolgot, hanem elhalasztja a döntést. Nem sokat ér a halogatás, mert ezzel nem lehet észretéríteni a nacionalistákat, akik mentől előbb meg akarják dönteni a köztársaságot, hogy romjaira kitűzzék a Hohenzollernek fekete-fehér-piros zászlaját.

A centrum-párt eltéli Stresemann eljárását

Berlinből jelentik: A holnapi minisztertanács tisztáznia fogja a birodalmi kancellár és Stresemann között állítólag felmerült ellentéteket. A centrum-párt kebelében rossz hatást tett a külügyminiszternek az az eljárása, hogy be sem várva Marx kancellár visszatérését, pénteken nyilatkozatot adott a sajtó számára a háborús vétkeiségről szóló jegyzékről és Németországnak a Népszövetségbe való belépéséről. Ez a rosszalás azonban nem jelenti azt, hogy részleges kormányválság fog kitörni.

Kedden kezdődnek a tárgyalások a Radics-párt és a kormány között

Külön tárcanélküli horvát minisztérium föllállítását kívánja a Radics-párt

Beogradból jelentik: A belpolitikai élet hétfőn teljesen Radics beszédének hatása alatt állott. A beogradi lapok hétfői számukban gyorsírói feljegyzések alapján teljes terjedelmében közlik a beszédet, amely mérsékelt és szinte lojálisnak mondható hangjával mindenütt meglepetést keltett. Igaz, hogy Radics beszédében semmiben sem tért el a horvát köztársasági parasztpárt programjától, azonban tartózkodott minden olyan kijelentéstől, amely bármiképpen is sérthette volna a szerbek érzékenységét. Különösen melegen nyilatkozott Davidovics miniszterelnökről, valamint Hadzsics tábornok hadügyminiszteréről és kifejezetten hangsúlyozta, hogy mennyire súlyt helyez a szerbek barátságára. Mindezek a kijelentések erősen megjavították a kormány helyzetét, különösen azért, hogy Radicsék is be fognak lépni a kabinetbe.

Ellenzéki oldalon is általában úgy látják, hogy Radics nagy szolgálatot tett a kormánynak és annak helyzetét megszilárdította. Az ellenzéki sajtó mindamellett igyekszik ezt a jó hatást gyengíteni. Különösen a radikális lapok úgy állítják be Radics beszédének jelentőségét, mintha Radics ezzel eddigig nem kifejezettebben kitartott volna köztársasági, föderalista és szeparatista programja mellett. Így tehát ahelyett, hogy a szerbek és horvátok megegyezésének ügyét előbbre vitte volna, inkább azt bizonyította be, hogy a maga részéről semmiféle engedményre nem hajlandó és azt

várja, hogy a szerbek kapituláljanak a horvátok feltételei előtt.

A kormánypárt körében ezzel szemben rámutatnak arra, hogy Radicsnak a kormánypártok közt fennálló megegyezés alapján jogában van eddigi programja mellett kitarítani tekintettel arra, hogy a kormányban egyesült pártok szigorúan körülírt program végrehajtására egyesültek, azzal a feltétellel, hogy valamennyi párt megmaradhat továbbra is külön pártprogramja mellett. Azok a szavak, amelyekkel Radics a horvátoknak a szerbekkel való barátságát hangoztatta, a kormánypártok szerint elősegítette a kormánynak azt a célját, hogy a szerb-horvát megegyezés számára szükséges előfeltételeket megteremtse.

Tanácskozások a Radics-párt miniszteri tárcáiról

Radicséknek a kormányba való belépése most abban a stádiumban van, hogy a horvát népképviselőt a párt elnökségét bizta meg, hogy erről a tárgyról a miniszterelnökkel teljes jogkörrel tárgyaljon és e tekintetben szabad kezet engedett a pártvezetőségnek. Ezért dr. Macsek és Predavec elnökök hétfőn elutaztak Zagreből Beogradba, hogy a kormánnyal tárgyaljanak.

Még ma is bizonytalan, hogy a kormányba való belépés milyen formában történik. Olyan hírek is hallatszanak, hogy Radicsék meg fogják kísérelni a külön tárcanélküli horvát minisztérium föllállítását kívívni. Ha ez nem sikerülne, — a

mi valószínű, — akkor esetleg megpróbálkoznak azzal, hogy nem képviselőt delegál a kormányba. Erre már volt több precedens, a mostani kormány tagjai közül Hadzsics hadügyminiszternek nincs képviselői mandátuma, — mindemellett előreláthatóan Davidovics Ljuba miniszterelnök ehhez sem járul hozzá. Ez esetben a Radics-párt képviselői mégis tárcát vállalnak; valószínűleg Macsek és Predavec párt-alelnökök kerülnek a kormányba, ha pedig kettőnél több tárcát jut a Radics-pártnak, akkor a többi alelnökök közül delegálnak minisztereket. Radicsék előreláthatóan azokat a tárcákat fogják megkapni, amelyeket a kormány megalakulásakor nem töltöttek be: a szociálpolitikai, erdő- és bányaugyi, törvényegységesítési és vallásügyi tárcákat.

Pasics és Jovanovics tanácskozása

A politikai élet egyetlen jelentős eseménye volt hétfőn Pasics és Jovanovics Ljuba tanácskozása. Pasics általában most gyakrabban keresi fel a radikális klub helyiségét, nyilván azért, hogy személyes presztízsével megerősítse megrendült pozícióját. Pasics és Jovanovics Ljuba tanácskozása másfél óra hosszat tartott, amelynek részletéről semmi sem került nyilvánosságra. A politikai körök véleménye szerint a két radikális vezér ez alkalommal Radicséknek a kormányba való belépéséről kialakult új helyzetről tanácskoztak.

Ismét megindulnak a jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalások

A nyár elején Magyarországgal félbeszakadt gazdasági tanácskozások a közel jövőben folytatni fogják. Perics Ninkó igazságügyminiszter, a jugoszláv delegáció vezetője felkereste Ribarzs Ottokár meghatalmazott minisztert, a külügyminisztérium nemzetközi szerződési osztályának főnökét, akivel megállapodott abban, hogy lehetőleg még szeptember 29-én megkezdik a tárgyalásokat párhuzamosan Budapesten és Beogradban. A jugoszláv szakértők eddig az időpontig néhány együttes ülést fognak tartani, hogy a tárgyalások anyagát előkészítsék.

Terjed az osztrák fémipari sztrájk

Megindultak Bécsben az egyezkedő tárgyalások

Bécsből jelentik: A fémiparosok szövetsége és a szakszervezeti bizottság között folyó tárgyalások azral az eredménnyel végződtek, hogy a gyárosok a kormánnyal és a politikai pártokkal folytatott megbeszélések alapján hajlandók a bérkérdésben tárgyalásokba bocsátkozni. A tárgyalások alapja a fémiparosok szövetsége által javasolt bérrendszerre való átmenet és a minimális munkabérek felemelése. A szakszervezeti bizottság képviselői átvették a gyárosok nyilatkozatát és azt az illetékes szakszervezeti fórum elé terjesztették. A nyilatkozat alapján a fémiparosok negyvenes bizottsága felhatalmazta megbizottait, hogy kedden kezdjék meg a gyárosok képviselőivel az előkészítő tárgyalásokat. A bécsi elektromos-művek szimpatika-sztrájkját a kedvező fordulatra való tekintettel elhalasztották.

Alsóausztria, Felsőausztria, Salzburg és Grác fémiparai ezzel szemben kedden sztrájkba lépnek. Ha a bécsi tárgyalások nem vezetnek eredményre, akkor — a hírek szerint — kimondják az általános sztrájkot.

CIRKUSZ

•••

Egy férj szórakozásából

»Miért oly későn, levelek hullása...«

Feleségem öngyűlöletével a déli órákban közöltem, hogy este színházba megyünk. Nyolc órakor kezdődik a színház.

— Én fél nyolckor haza jövök és együtt megyünk. Legyen addig felöltözve kérem, hogy ne késünk el. Mint tudja, az embert csak a szünetekben engedik be a nézőtérre.

A feleségem gyilkos mosollyal jegyezte meg:

— Felesleges volt a figyelmeztetése. Én amúgy is pontos leszek. Különbösen szoktam elkészni.

Bár utóbbira vonatkozóan igen kellemetlen emlékekkel rendelkeztem, ezuttal nem válaszoltam, hanem elmentem a klubba. Nem mondhatnám, hogy nagyon meglepődtem fél nyolckor, amikor hazaérve a feleségem pongyolában találtam. Út a tükör előtt és kedvenc művészetének a pikurának áldozott. Nagy pacifista vagyok, a béke embere, minden szemrehányás nélkül csak annyit mondtam:

— Siessen fiam, elkészünk.

Egy óra múlva megismételtem:

— Egy kicsit gyorsabban drágám, elkészünk.

A jelen időt használtam a mult helyett és türelmesen vártam. De aztán csak elkészült. Kocsiba ültünk és a színházhoz hajtottunk. Eppen a második felvonás közepén tartottak. Nem engedtek be.

— Mikor lesz vége a második felvonásnak? — kérdezte nőm.

— Jó félóra múlva — válaszolt a jegyszédő.

Az asszony villámló szemekkel fordult felém:

— Igazán kár volt annyira siettetni. Látja, hogy félórával később kellett volna jönni...

Ekkor csikorgó fogakkal fogadalmat tettem, hogy ha addig élek is egyszer a feleségem pontosan meg fog jelenni valahol. Az elején. Ezután ennek a célnak éltem. Egy hét múlva az Operába vettem jegyet.

— Fiacskám, a Wagner-előadás hat órakor kezdődik — szoltam a nőnek — fél hatkor bejövök magáért.

Magamban nevettem. Az Opera fél nyolckor kezdődött. De én hat előtt otthon voltam és sürgettem az angyalt. Majdnem odaértünk félnyolcra. Mindössze az első felvonást szalasztottuk el. Ez a félsiker tovább sarkallta az ambíciót. Vasárnap estére cirkuszjegyet vettem. — Holnap korán ebédeljünk — mondtam szombaton — mert délután cirkuszba megyünk

— Hánykor kezdődik?

— Három órakor.

— Jesszus Mária, hogy öltözök fel addig?!

Tizenkettőkor ebédeltünk és nőm egy órakor öltözni kezdett. Öltözött, öltözött. Festegetett, festegetett. A kocsiban menet elárultam, hogy a jegy az esti előadásra szól. A legjobb számokat így se láttuk, mert már csak az esti előadás végére értünk oda.

— Milyen kár, hogy nincs éjjeli előadás — sóhajtottam — onnan most nem késménk el.

Ezután hallatlan energiával próbáltam rávinni nőmet, hogy valahonnan ne készen el. Hiábavalónak bizonyult úgy az erőszak, mint a fortély.

Egyszer aztán a főnököm meghívott vacsorára.

— Legyen szerencsém vasárnap este kilenc órára — mondta a felesége nyájasan — nagy társaság lesz nálunk.

Nagyon megköszöntem a meghívást és végtelenül örültem neki. De nem sokára elborult az arcom. Ezek rendszeres, pedáns és hiu gazdag emberek. Végem lenne, ha elkészünk. Már pedig nőm miatt biztos elfogunk késni. Most vagy soha — gondoltam magamban és otthon kivágtam hitvesemnek:

— Szombat este a gazdánál vacsorázunk. Kilenc órakor pontban ott kell lennünk.

Igy gondoltam: szombat éjszaka felöltözök és abban a hiszemben, hogy a vacsora kilenckor este van, már hajnali négykor elindulhatunk. Estig majd csak eltelik az idő s vasárnap pontosan beállítunk. Éjfélkor sürgettem először.

— Hagyjál öltözködni — volt a válasza — nem muszáj nekünk mindenütt a legelsőeknek lennünk. Tudod, hogy sehol se szeretek ott lenni az elején.

Ezt tudtam, de magamban kajánul mosolyogtam. Reggel tizig. Akkor keztem ideges lenni. Délután háromkor könnyörgtem, ötkor revolvért rántottam. Tíz órakor a főnököm titkára telefonált, hogy mi van velünk, az öreg kezd ideges lenni, már mindenki ott van. Ekkor benéztem a feleségemhez. Eppen a haját sütötte. Ott nyomban megütött a guta.

Délután három órára volt kttüze a temetésem. Mindenki ott volt. Négykor kezdett a gyászoló gyülekezet türelmetlen lenni.

— Miért nem kezdtek? — kérdezték a papot.

— Az özvegyet várjuk — felelt csendesen az Isten szolgája — nélküle nem lehet kezdeni.

Az özvegy ötözködött. Mi vártunk. Három nap és három éjjel. Nekem könnyű volt, mert én halott voltam, a vendégeknek is könnyű volt, mert már régen haza mentek, csak a szegény papnak volt egy kicsit kellemetlen. Örömmel mondta, amikor meglátta özvegyemet:

— Kezdhettek?

Egykori hitvesem a könnyeit törülgetve, felsóhajtott:

— Pontosan az elejére jöttem. Istene, milyen kár, hogy szegény, jó uram, nem érthette meg....

Stella

Egy milliárd koronát foglaltak le a budapesti kártyaklubokban

Száztizennégy kártyást előállítottak a rendőrségre

Budapestről jelentik: Vasárnap éjszaka szokatlan méretű és szigorúságú kártyarazzia volt Budapesten, amelynek során a hajnali órákig száztizennégy embert — köztük sok urinót is — állítottak elő a főkapitányságra.

Hatvantage detektívcsoporthoz és a városparancsnokság rendészeti osztálya részéről két ezredes vett részt a razzian.

A detektívek először a Magyar Vitorlás Klub helyiségét keresték fel. A klubba könnyen jutottak fel. Fölérve az első emeletre, elvegyültek a játékosok közé, majd amikor minden fontos pontot és kiírást elfoglaltak, fölharsant a vezető detektív szava:

— A bankot ezennel lefoglalom! A kijelentést a rendes jelenet követte. Az urak és hölgyek, akik a játékban résztvettek, már átmentek az első kártyarazzia tüzkereztjén

és nyugodtan várták a bank lepecsételése után szokásos igazoltatási eljárást. Mindössze a bankot adó művészno jutott olyan nagyfokú izgalomba, hogy az előtte heverő készpénz és zsetonok helyett a leosztott kártyákat gyűrte retiküllébe.

Annál nagyobb lett az izgalom, mikor a detektívek kijelentették, hogy az egész társaságot előállítják a főkapitányságra.

Mielőtt még valaki értesíthette volna a többi kártyaklubokat, harminc detektív fölkapott egy teherautóra és elrobogott a *Balaton Uri Klubba*, ahol az előbbihez hasonló jelenetek ismétlődtek meg.

A rendőrségen csakhamar megkezdődött az igazoltatási eljárás, amely hajnali négy órától délelőtt tíz óráig tartott.

A detektívek a két helyen mintegy egy milliárd korona készpénzt és zsetont foglaltak le.

Fj. és Megalotis

I. Ferenc József politikai és magánlevelei

A budapesti *Az Ujság* és a *Pesti Hírlap* vasárnapi számukban egymással párhuzamosan megkezdtek a bécsi udvari levéltárban felkutatott Ferenc József-levelek közlését. A konkurrens sikkorozatok közül a *Pesti Hírlap* közleményei a kevésbé érdekesek: a *Pesti Hírlap* minden érdemleges kísérő-szöveg nélkül közli az elhunyt uralkodó leveleit, amelyek — különösen a címzettek szerint csoportosítva — meglehetősen unalmasak, mert egyformák. Az első közlemény Ferenc Józsefnek Erzsébet királynőhöz és *Schratt* Katalin asszonyhoz intézett leveleit, helyesebben táviratait közli. A császár-királynak feleségéhez intézett táviratai ugyan hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz. A tőle csaknem állandóan távoluló Erzsébet királynőnek minden nap pontosan megsürgönyözte, hogy milyen idő van s télen figyelmeztette, vigyázzon magára, meg ne hűljön. Egyéb közölnivalói nemigen voltak a királyasszony számára, legföljebb figyelmeztette a rokon uralkodó családok tagjainak születés- és nevenapjaira. *Schratt* Katalinnak küldött sürgönyei sem érzelmesebbek, bár valamivel bizalmasabbak; egyikben figyelmezteti a Burg-színház volt művésznőjét, hogy azt a hírt, amit előző napon tőle hallott, ne adja tovább. Ugy a királynőhöz, mint *Schratt* asszonyhoz intézett távirataiban leggyakrabban Fj.-nek írta alá magát, de gyakran hasz-

nálta a *Megalotis* álnevet is. *Schratt* Katalint az egyik táviratban arról értesíti az uralkodó, hogy a királyné meg óhajt vele ismerkedni és azt kéri *Schratt* asszonytól, hogy van-e ez ellen valami kifogása?

A bürokrata

Az *Ujság* cikksorozatát, mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette, *Kéri* Pál dolgozta föl. Külön pikantériája ezeknek a közleményeknek, hogy az emigrációban élő forradalmár újságíró — aki helyett az ugyancsak emigráns *Ernst* Ottó dr. jelzi a cikkeket — a magyar *Habsburgisták* exponált lapjában nem a leghízelgőbb képet teszi a megboldogult uralkodóról. A közzétett levelekből s azok kommentáriájából egy kicsinyes bürokrata-gép körvonalai rajzolódnak ki.

— Látjuk — írja *Az Ujság* — meglepő élességgel bontakozni ki az elhált uralkodó alakját ezekből a régi iratokból. Maga *Ferenc József* áll a gyakran oly személytelen mondatok mögött. *Ferenc József* minden hibájával és erényével, nagyságában és aprólékoskodásával, jellemének oly világosan jelzett határaival és hajthatatlan méltóságával, nevezetes ellentmondásaival, mindazzal, ami ugyan nem tette nagy emberré és egész bizonyosan nem avatta nagy szellemmé sem, de annyit mégis megtett, hogy a monarchia trónján megállta helyét. *Ferenc József* művésze volt az uralkodás tech-

nikájának.

Az uralkodó elé nagy iv papíron minden reggel odakészítették az előjegyzési naptárt, ő azután sorra vette az aktuális problémákat. Az elintézés leggyakrabban így történt:

A császár és király öfelségének főhadsegéde

Holnap, csütörtökön,
november 20-án

Öfelsége *Margherita* olasz királynő születésnapja.

(*Ferenc József*nek ceruzával írt kezzeírása.)

Kérem egy tegező francia távirat szövegét beteterjeszteni.

A szöveget, melyet eléje terjesztettek, *Ferenc József* azután átnézte és kiigazította. Főként a címzésben talált mindig javítani valót. Gyakran adott írásbeli utasítást arra is, hogy ki adja fel a sürgönyt a táviróhivatalban.

Világpolitika tüzijáték közben

1894-ben *Cap Martin*ban mulatott az uralkodó-pár. Tüzijáték közben, cigányzene mellett a következő táviratot fogalmazta a császár:

Windischgraetz herceg miniszterelnök Bécs.

(*Siffrirozva.*)

Remélem, hogy válasza, melyet *Bianchininak a Szerbia ellen való mozgósításról* elterjedt híresztelések dolgában előterjesztett interpellációjára ad, éles lesz és hogy a horvát csapatokra vonatkozó kitézés nem marad megrovás nélkül. Fj. exp. *Cap Martin* 1894. 3. 11.

11h 40l d. e. *Mikes Fordits.*

A lap visszaján olvassuk az elintézt:

Pro domo.

3. 11-én este 7h. Válasz beérkezett (*siffrirozva*).

Legalázatosabban jelentem, hogy az interpellációra a holnapi ülésen válaszolok és illető kifejezést élesen megrovom. *Windischgraetz.*

A táviratok megértéséhez tudni kell, hogy előzőleg hírek terjedtek el a monarchiának *Szerbia elleni mozgósításáról*. Az angol lapok is átvették a hírt, amely ilyenformán nagy nyugtalanságot keltett. *Ferenc József* azután táviratozott tüzijáték közben és másnap *Windischgraetz* cáfolta. Egyben élesen megrovta *Bianchinit* azért, amiért horvát csapatoknak nevezte a *zagrebi 13-ik hadtestet*.

Amikor az uralkodó — megretírált

Nem mindig és nem mindenhol ment a dolog ily programszerűen. Az uralkodó akaratának és csatlakozhatatlan véleményének gyakran kellett megtörnie a történelmi erők szikláján. Itt mutatjuk be *Ferenc József* egyik 1874-ben kelt táviratvázlatát:

Exp. 874. 6.22.

A császár *Bittó* miniszterelnökhöz Buda.

Siffrirozva.

Minthogy hallom, hogy a polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslat már napirenden van, újólág felhívom figyelmét, hogy oly időszerűtlen és merőben felesleges bonyodalmakra okot szolgáltatató törvényt nem fogok szentesíteni. Fj.

Bittó vissza is vonta a javaslatot, de husz év múlva *I. Ferenc József* — mégis aláírta. Igaz, hogy sose bocsátotta meg *Wekerlénék*, amiért aláíratta vele.

A kolerának még a király se parancsol

Egyszer megpróbálta *Ferenc József* hatalmi szóval elnyomni a kolerát; a következő sürgöny tanuskodik róla:

A császár és király *Hieronym* belügyminiszternek.

Budapest.

Siffrirozva.

Pontos jelentést kérek a kolera

magyarországi állásáról és a továbbterjedése ellen különösen a máramarosi vasútépítkezésnél tett rendszabályok felől.

Exp. Hda.
Ischl, 1893. 8/9.

A sürgöny természetesen nem bizonyult hathatós szernek a kolera ellen, de Ferenc József megtette a kötelességét, sürgős jelentést kívánt a magyar belügyminisztertől, amit — a teljesség kedvéért jegyezzük ide — két nap múlva kapott meg.

Felfüggesztették

a becskerekai rendőrfőkapitányt

A torontálmezei közigazgatási bizottság ülése

Becskerekről jelentik: A torontálmezei közigazgatási bizottság hétfőn Raics Szvetiszláv alispán elnökletével ülést tartott, amelyen kisebb jelentőségű folyó ügyeken kívül foglalkozott dr. Gyermekov Dusan becskerekai rendőrfőkapitány felfüggesztésével is. Gyermekov főkapitányt ugyanis legutóbb hivatali visszaélés címén felfüggesztették.

A felfüggesztésnek az szolgált okul, hogy dr. Gyermekov Dusan főkapitány a maga számára lefoglalt egy ötszobás lakást, amelyet a lakásbizottság korábban dr. Vasziics Andrija vármegyei főügyész vejének ítélte oda. Gyermekov a lakásbizottság előtti tárgyaláson kijelentette, hogy senkit sem enged be a lakásba, sőt — a vád szerint — fenyegetőzött, hogy aki bemegy a lakásba, azt lelövi. Ezenkívül azzal is vádolják Gyermekov főkapitányt, hogy a lakásbizottság határozatainak végrehajtásához nem bocsátott rendelkezésre rendőri karhatalmat.

A közigazgatási bizottság a becskerekai vezetőügyész meghallgatása után úgy határozott, hogy helybenhagyta Gyermekov Dusan dr. felfüggesztését és fegyelmi eljárást indít ellene. Az ügyet nyomban ki is adták a fegyelmi bizottságnak.

A vajdasági orvosok kongresszusa Noviszadon

Akongresszus a betegpénztári orvosok létszámának felemelése mellett

Noviszadról jelentik: A vajdasági orvosok vasárnap a Srpska Matica dísztermében kongresszust tartottak, amelyen Bánáthól és Bácskából több mint hatvan kiküldött vett részt.

A kongresszust dr. Nenadovics novisadi orvos nyitotta meg, aki rövid beszédben üdvözölte a megjelenteket. A megnyitó beszéd elhangzása után dr. Szvinyarev Velicskovics Mladen tudományos előadást tartott a rákbetegségről és annak gyógyításáról. Wild Vilmos dr. azt javasolta, hogy a munkásbiztosító pénztáraknál működő orvosok létszámának felemelését szorgalmazni kell a közegészségügyi minisztériumnál. A javaslatot rövid vita után a kongresszus elfogadta és ezzel kapcsolatban elhatározta, hogy az erre vonatkozó tervet egy kiküldendő bizottság fogja kidolgozni. A fogorvosok ezután tiltakozást nyújtottak be, hogy a fogtechnikusok általános fogorvosi prakszist fejtenek ki. A kongresszus elhatározta, hogy a panaszt átteszi a vajdasági orvosok kamarájához. Az ülés végén a novisadi egészségügyi felügyelőség mellé hét tagból álló egészségügyi tanácsot választottak és kimondták, hogy a jövő évben a kongresszust Bánáthban fogják kidolgozni.

A kongresszus tagjai tiszteletére este bankett volt a „Kraljica Marija”-ban.

A levetkőztetett halott

Hullarablás egy délbánáti községben

Bcskerekről jelentik: Felhárított hullarablás tartja izgalomban a délbánási Uzbín községet, ahol egy előkelő román földbirtokos leányának holttestét ismeretlen tettesek kifosztották.

Pallon Pál uzbini földbirtokos csütörtökön temette el leányát. Román szokás szerint a holttestet gazdagon fölöltöttették és a feje alá egy aranyakkal teli erszényt tettek. Vasárnap, amikor a temetőcsősz szokott reggeli körutját tette, a sírok között egy üres erszényt talált. Gyanút fogva, megmutatta az erszényt a családnak, amely abban legnagyobb megdöbbenésére az eltemetett Pallon Mária erszényét ismerte fel. Nyomban jelentették az esetet a csendőrségnek, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínére. Megállapították, hogy a kriptát az éjjel ismeretlen tettesek feltörték, a koporsót felnyitották és teljesen kirabolták. A holttest tüleiből kitépték az értékes arany tüllebevalókat, ruháját, cipőjét, selyemharisnyóit lehúzták és a holttestet egészen meztelenre vetkőztették.

A hullarablás ügyében erélyes vizsgálat indult meg, több egyént letartóztattak, akiket a hullarablásnak való részvétellel gyanúsítanak.

A Népszövetség ellenőrző

a legyőzött államok fegyverkezését

Genfben jelentik: Az állandó katonai bizottság hétfőn befejezte tanácskozásait. A bizottság elfogadta a legyőzött államok katonai ellenőrzésére vonatkozó tervet. Az ellenőrzést a Népszövetségnek külön erre a célra létesítendő szerve fogja végezni. A felügyelet joga állandó, azonban az ellenőrzés csak időnkénti ellenőrző látogatás formájában fog megnyilvánulni.

Lord Parmoor angol és Loucheur francia delegátus, valamint Benes csehszlovák külügyminiszter hétfőn tanácskozást folytattak a biztonság kérdésében való megegyezésről, a melyet a harmadik bizottság albizottsága most tárgyal.

A holland delegáció javaslatot terjesztett a konferencia jogügyi bizottsága elé, hogy a múltévi görög-olasz kortvi incidensről beérkezett jelentést vegyék revízió alá.

A titokzatos népbiztos

Kun Béla járt Budapesten és Beogradban?

Nagy feltűnést keltett a Bácsmezei Napló vasárnapi számának az a közlése, hogy a magyarországi tanácsköztársaság volt külügyi népbiztosa két napig Beogradban tartózkodott és Moszkvából jövet egy napot Budapesten is töltött. Mint most Budapestről jelentik, a Bácsmezei Napló tudósításával egyidejűleg beogradi jelentés alapján a Prager Presse, a Neues Wiener Tagblatt és a párisi Matin is megírta a volt magyar népbiztos budapesti és beogradi látogatását. Ezek a lapok azt írták, hogy a volt magyar külügyi népbiztosok közül Kun Béla volt az, aki egy napig Budapesten és két napig Beogradban tartózkodott.

Kun Béla budapesti és beogradi látogatásáról a Budapestben megjelenő „Magyarország” és az „Esti Kurir” hétfő esti száma is hírt adott. A közlés érthető nagy feltűnést keltett Budapesten. A külföldi lapoknak azt a híradását, hogy Kun Béla volt Budapesten

és Beogradban, egyelőre fenntartással kell fogadni, mert a magyar tanácsköztársaságnak tudvalevőleg öt külügyi népbiztosa volt és ezek közül az egyik — akit a magyar bíróság halálra ítélte és mint cserefogoly került később Moszkvába — csak nemrég érkezett a szovjetkormány diplomáciai utlevelével Moszkvából Angliába és így egyelőre nem bizonyos, hogy Kun Béla volt, aki látogatást tett Budapesten és Beogradban.

A koporsós örült ötlete

A klinikán bolond, a técolydában épelméjű

Budapestről jelentik: A Moravcsik-klinikáról néhány nappal ezelőtt — mint a Bácsmezei Napló is jelentette — koporsóban megszőkött Elsner Oszkár selyemnagykereskedő fia, Elsner Pál, akit azért csuktak le a klinikára, hogy feleségétől, Fogoly Margit színésznőtől — akivel szülői beleegyezés nélkül kelt össze — elválasszák. A rendőrség a megszőkött Elsner Pál felkutatására minden intézkedést megtett, a detektívek munkája azonban hiábavaló volt. Elsner Pál tartózkodási helyét nem lehetett megállapítani.

A bujkáló kereskedő hétfő délben azután váratlanul megjelent a lipómezei elmeógyógyintézetben, ahol megvizsgáltatta magát, majd amikor az elmeógyógyintézetben megállapították, hogy nem elmebajos, azonnal jelentkezett a főkapitányságon, ahol arra a vádra akart válaszolni, amely szerint különféle ékszereket lopott volna otthonról. A rendőrségen kihallgatták és miután megállapították, hogy ilyen bűncselekménnyel nem gyanúsítható, kihallgatása után nyomban elbocsátották. A fiatal Elsner természetesen nem ment vissza a Moravcsik-klinikára, hanem feleségéhez háltott.

Kétrendbeli gyilkosság

címén kéri a Budapesten letartóztatott bajor fajvédő kiadását

Budapestről jelentik: A müncheni rendőrség — mint a Bácsmezei Napló már jelentette — távirati uton kérte a magyar hatóságoktól hogy Braun Ottó üzletvezető, volt bajor hadnagyot, a ki jelenleg Budapesten tartózkodik, kétszeres gyilkosság bűntette miatt helyezték letartóztatásba. Az elfogatóparancsot és a kiadatási eljárásához szükséges iratokat diplomáciai uton küldik meg.

A főkapitányságon nyomban kihallgatták a gyilkosságra vonatkozóan Braun Ottót, a ki azonban tagadta, hogy valaha is gyilkosságot elkövetett volna. Beismerte azonban, hogy neki, mint a müncheni nemzetvédelmi szervezet katonatisztjének, 1920-ban autója volt, a melyet több bajor tiszt használt. Ezen az autón ment el több bajor katonatiszt egy bizonyos Hauptmayer nevű cselédleány meggyilkolására, aki ellen az a gyanu merült föl, hogy Németország ellen az antant részére kémkedett.

Braun Ottó előadta vallomását, hogy Magyarországra 1822-ben jött, ott semmiféle politikai tevékenységet ki nem fejtett. Közben egyizben Németországban is járt, ahonnan utlevéllel jött vissza. A gyilkosság ügyében különben — vallotta — törvényszéki vizsgálatot is folytattak le, ez azonban eredményre nem vezetett.

A budapesti ügyészség indítványt terjesztett elő a vizsgálóbírónak Braun Ottó ügyében, amely szerint — éppen úgy, mint a Förster-Schulze ügyben — előterjesztést tett az igazságügyminiszterhez, Braun Ottó kiadása kérdésében.

HIREK

— Rokkant-küldöttség a királynál. Beogradból jelentik: A király fogadta a rokantegyesület küldöttségét. A küldöttség vezetője ismerette a király előtt a szociálpolitikai miniszter és az egyesület közös rokantörvény-tervezetét és kérte, hogy a törvényt a parlament sürgősen tárgyalja le. A király figyelemmel hallgatta végig a rokantak fejtegetéseit és megígérte, hogy kérésüket pártolni fogja.

— Atanackovics főispán visszautazott Beogradba. Becskerekről jelentik: Atanackovics Lázár beogradi kerületi főispán, aki vasárnap és hétfőn hivatalos ügyben Becskereken tartózkodott, hétfőn délután visszautazott Beogradba.

— A becskerekai szocialista-párt háboruellenes népgyűlése. Becskerekről jelentik: A becskerekai szocialista-párt szeptember 21-én nagy háboruellenes népgyűlést tart.

— Az újságírószekcióból kizárt lapszerkesztő. Felkértek bennünket a következő sorok közlésére: »A szubotícai újságíró-szekció 1924 szeptember 15-ikén, hétfő este tartott ülésén egyhangúan kizárta tagjai sorából Havas Károlyt, a Hirlap politikai napilap felelős szerkesztőjét. A kizárás oka az, hogy Havas Károly hirlapírói működése során az inkollégiáltságok egész sorozatát követte el, amelyeket választott bíróság meghallgatása és a tényállás megvizsgálása után is megállapított róla. Havas Károly legutóbb a Hirlap sztrájkbakényszerített munkatársainak mozgalmában a sztájktró eléggé meg nem bélyegezhető szerepére vállalkozott. A kizárásról az összes jugoszláviai és utódállambeli lapokat értesítettük. A szubotícai újságírók szekciója.«

— Szomborban a rendőrség beültött egy engedélyezett filmet. Noviszadról jelentik: Szomborban, az ottani mozi előadásra tűzte ki a »Könyvek szigete« című filmet, a melyet a zagrebi film-cenzura engedélyezett. A filmet több városban minden akadály nélkül játszották. A fim megtekintése csak tizenhat éven felülieknek volt engedélyezve. Amikor a szombori moziban a filmet elő akarták adni, Eremics rendőrfőkapitány annak bemutatását megtiltotta.

— Az olaszok új területeket szállnak meg Tripoliszban. Kairóból jelentik: Egyiptom nyugati határán a helyzet egyre kritikussabbá válik. Az olaszok előkészületeket tesznek Tripolisz mellett újabb területek megszállására, a melyek az olasz kormány szerint Tripoliszhoz tartoznak.

— Új járási tanfelügyelő. Szentáról jelentik: Setyerov Koszta sztrakanizsai igazgató-tanítót szentai járási tanfelügyelővé nevezték ki.

— Borkereskedők és termelők gyűlése. Beogradból jelentik: A vajdasági borkereskedők és termelők szeptember 15. és 16-án nagy népgyűlést tartanak Beogradban. A népgyűlésen a gyenge termésről és a borkrizisról fognak tárgyalni.

— Ártatlanok a megvádolt noviszadi városi tanácsnokok. Noviszadról jelentik: A „Vidovdán” című noviszadi napilap néhány hónappal ezelőtt súlyos támadást intézett több városi tanácsnok ellen, akiket különböző panamákkal vádolt meg. A vádak megvizsgálására a város közgyűlése bizottságot küldött ki, amely most fejezte be munkáját. A bizottság hétfőn délelőtt dr. Stefanovics Zsárkó polgármester elnökletével ülést tartott, amelyen megállapították, hogy a megvádolt tanácsnokok ártatlanok és így ellenük beszüntették a további eljárást.

— **Ötven millió hitel a földműves-szövetkezeteknek.** Beogradból jelentik: A földműves-hitelek ügyében a mezőgazdasági szervezetek szakdelegátusai ankétot tartottak, amelyen elhatározták, hogy Központi Szövetkezeti Bank alapítását fogják követelni. A bank megalakulásáig az állam ötven milliót utal ki a földműves-szövetkezeteknek. Ezen kívül követelik, hogy a postatakarékpénztár és az állami jelzálogbank tőkéje nagyobb részét a földműves-hitelek javára fordítsa.

— **Valdasági győzelmek a beogradi lóversenyen.** Beogradból jelentik: A harmadik őszi lóversenyen ismét több futtatásban győztek a vajdasági istállók színei. A győztes lovak között vannak: Lola és Rabló (Leibach Gyula istálló), továbbá Moja Volja, Drága, Fanny Boy, Brka, Antije (dr. Dugyverszky Gedeon istállója), Mimóza és Pobeda (Dugyverszky Gyóka-istálló). A versenyt Mária királyné is végignézte.

— **Házépítési akció Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: Beeskerek városnak Antonovics György pancsevói építész azt az ajánlatot tette, hogy a beltéren 14 teljesen modern családi házat épít. A város tanácsa az ajánlat ügyében még nem döntött.

— **Munkásgyűlések Beogradban.** Beogradból jelentik: A független munkáspárt vasárnap Beogradban gyűlést tartott, amelyen Kaclerovics Trisa volt kommunista képviselő szónokolt. Beszédében tiltakozott az ellen, hogy a »Radics-Davidovics kormány« magáévá tette az első rezsím törvénytelen rendelkezését a munkáspárt működésének betiltásáról. Ugyanaznap a munkás-szakszervezetek tanácsa is gyűlést rendezett, amelyen szintén támadták a kormányt és Radicsot amiatt, hogy az államvédelmi törvény alapján még mindig elítélnek munkásvezetőket. A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik a munkás-pártszervezetek és szindikátusok szabad működésének engedélyezését és a munkásvédelmi törvény alkalmazását. A határozatot eljuttatták a belügyminiszterhez és a szociálpolitikai miniszterhez.

— **Marokkóban javult a spanyolok helyzete.** Madridból jelentik: Az utolsó madridi jelentések szerint a spanyol csapatok helyzete lényegesen javult, sikerült helyreállítani az összeköttetést Ceuta és Tetuan között és azt hiszik, hogy hamarosan segítséget lehet küldeni a tetuani helyőrségnek. A direktorium azt tervezi, hogy a lázadás leverése után csak kisebb haderőt hagy a spanyol fenhatóság alatt lévő Marokkóban és külön kalifát nevez ki a spanyol zónára, amivel a benszülött törzsek előtt bizonyítja békülékeny hajlamát.

— **Átlielyezték a beeskereki gimnázium igazgatóját.** Beeskerekről jelentik: A közoktatásügyi miniszter Szanojloviics Mátét a beeskereki főgimnázium igazgatóját a beogradi első kerületi gimnázium igazgatójává nevezte ki. A távozó igazgató helyére a miniszter Tomics Mihály kruszeváci gimnáziumi igazgatót helyezte át Beeskerekre.

— **Bécsben elítélt magyar szélhámos.** Bécsből jelentik: A bécsi büntetőbíró-ság család miatt egy évi sulyos börtönrre és az országból való kitiltásra ítélte Drégely Lajos állítólagos volt aktív tiszttel, aki a Neue Wiener Bankot 145 millió koronával megkárosította. Drégely Bécsben mint berni követségi titkár szerepelt és azt mesélte, hogy saját versenytársa és saját autója van. Mielőtt Bécsbe jött volna, Budapestben is hasonló családokat követett el, úgyhogy egy évi büntetésének kitöltése után átadják a magyar hatóságoknak, mivel a budapesti államügyészség is körözi.

— **Az Aranymadár előadása a Katolikus Legényegyletben.** A Katolikus Legényegylet kitűnő műkedvelő gárdája szeptember 21-én vasárnap este újból megismételte az Aranymadár nagyszerű előadását.

— **Németország háborús bűnösségének kérdése.** Berlinből jelentik: A német külügyminiszterium hivatalosan a következő kommunikét tette közzé: A külföldön olyan hírek terjedtek el, hogy dr. Stresemann birodalmi külügyminiszter kijelentette azt, hogy Németország addig nem léphet be a Nemzetek Szövetségébe, amíg a háborús bűnösség kérdését nem oldották meg. E hírekkel szemben teljes határozottsággal meg kell állapítani, hogy dr. Stresemann a német sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatában ugyanazt az álláspontot foglalta el, amelyet a versaillesi szerződés aláírása óta a háborús bűnösség kérdésében valamennyi német kormány vallott. Ez az álláspont abban foglalható össze, hogy Németországnak a Nemzetek Szövetségébe való belépését nem lehet függővé tenni Németországnak állítólagos háborús bűnösségétől.

— **Véres bucsu Muzslán.** Beeskerekről jelentik: Vasárnap tartották meg Muzslán az ideai bucsut, amelyen nagy tömeg vett részt. A bucsuson között volt Juhász Illés községi albiró is, aki részeg állapotban duhajkodni kezdett és a csendőröknek, akik csendre intették, ellenszegült. Az egyik csendőr ekkor szuronyt rántott és beleszurta a bíruba, aki véresen összerogyott. Lakására szállították, ahol haldoklik. Az eljárás megindult.

— **Iskolai felhívás.** A szubotici polgári fiúiskola igazgatósága felhívja azokat a szerb és bunyevác szülőket, akiknek gyermekeit helyszüke miatt nem vették fel az első szerb-horvát osztályba, hogy gyermekeik utólagos felvétele végett minél előbb jelentkezzenek az intézet igazgatójánál. A tanügyi inspektorátus ugyanis még egy harmadik párhuzamos osztályt nyit és így lehetővé válik a kiszorult tanulók elhelyezése.

— **Letartóztattak Budapesten egy csődbejutott gyárigazgatót.** Budapestről jelentik: Bäder Pál újpesti nagykereskedő feljelentést tett a főkapitányságon Geréb-Goldfinger János káposztásmegyeri téglagyáros ellen, akinek huszonegy millió koronát adott át előlegül, megrendelt téglákra. Geréb-Goldfinger azonban a téglaszállítását addig huzta, míg gyára csődbe jutott. Geréb-Goldfinger Jánost a rendőrség letartóztatta.

— **Három gyerek iskolába akar járni...** Magyar nemzetiségű köztisztviselő, akinek három, iskolába járó gyermeke van, a tanév küszöbén a legnagyobb gondokkal küzd, mert a legegyszerűbb szükségletekre sem elég jövedelméből nem telik tankönyvekre és iskolaszerekre. Akik hozzá akarnak járulni ahhoz, hogy a sulyos helyzetben lévő szülő elláthassa gyermekeit a szükséges tanszerekkel, sziveskedjenek nemes célra szánt adományait a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalához küldeni, amely azokat nyomban rendeltetésük helyére juttatja.

— **Időjárás.** (Popovics György közoktatásügyi inspektor jóslata.) A szép idő még kitart.

— **Törvényjavaslat készül Szászországban a kényszerkasztrálásról.** Drezdából jelentik: A szász kormány törvényben biztosítani akarja a hatóságoknak azt a jogát, hogy műtét útján terméketlenné tehessenek mindenkit, akinél ezt „általános érdek“-ből szükségesnek tartják. A törvényjavaslat a következőképpen hangzik: „Nem tekinthető büntetendő testi sértésnek, ha egy orvos valakit terméketlenné tesz, aki elmebajban, vagy bűnöző hajlamban szenved vagy szenvedett, úgy, hogy ezek a betegségek és hajlamok az utódok által is örökölhetőnek látszanak. A beavatkozás azonban az illető engedélyével, avagy a törvényes képviselőinek hozzájárulásával eszközölhető.“

— **Szülők!** Ne adjanak hitelt üres reklámnak, hanem gyermekeik iskolakönyv- és írószerszükségletét a »Jedinstvo« könyvkereskedésében szerezze be, ahol a legjobb kiszolgálásban részesülnek.

— **Sulyos autószerencsétlenség Verbászon.** Noviszadról jelentik: Szombaton este sulyos autószerencsétlenség történt Verbászon. Ivanics István noviszadi repülőtest egy főhadnagy társával este autókirándulást tett Verbászra. Amikor a kocsi Verbász főutcáján végigrobogtak, beleütköztek egy kocsihoz. A kocsi rudja eltört és csonkja áttörve az autó szélfogó üveglapját és a kormánykereket, a vezető főhadnagy mellébe furódott. A főhadnagyot eszméletlen állapotban nyomban orvoshoz vitték, ahol megoperálták. Haldokolva szállították be a noviszadi katonai kórházba.

— **Eljegyzés.** Nagykováci Kállay Lajos földbirtokos eljegyezte kiscsepessényi Sánta Dorát.

— **Eltemették a meggyilkolt fascista képviselőt.** Rómából jelentik: Hétfőn délután nagy ünnepélyességgel temették el a meggyilkolt Cassalini képviselőt. A temetésen, amelyen óriási néptömeg vett részt, megjelent Mussolini, az olasz kormány valamennyi tagja, a fascista képviselők, a nemzeti milícia vezetői és díszsereg és a nacionalista egyesületek kiküldöttel. Amikor a temetési menet a Trivulina térre ért, ahol a gyilkosság történt, — az egész közönség letérdelt. — A római rendőrség hétfőn letartóztattott két munkást, akiket azzal gyanúsítanak, hogy bűntársai voltak Cordinak a gyilkosságban.

— **Elmegyógyintézetbe szállították dr. Glücksthal szentai gyógyszerész gyilkosát.** Szentáról jelentik: Lukics Dusánt, dr. Glücksthal szentai gyógyszerész gyilkosát Zagrebba szállították elmebeli állapotának megvizsgálása végett. Beszics rendőrkapitány a nyomozás során kiderítette, hogy Lukics, amíg a szarajevói cukorgyárban volt alkalmazva, több lopást követett el és szenvedélyes morfinista volt.

— **Kékszakai VIII-ik felesége,** nagy sikerű francia vígjáték bemutatója lesz 1924. szept. 20-án és 21-én a Városi Színházban, a »Typograph« S. C. rendezésében. A főszerepeket: Garai Béla, Szabó Marci, Deutsch Janka, Prokopovics Bözsike, Bergl Jolánka, Džavić Marci, Hirth Aladár, Sebők János, Szabó István és Rudinszki István játsszák. Jegyek előjegyezhetők a Gabrics és Kollár (ezelőtt Reitter-féle) drogériában.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. szeptember 15.

Budapest deviza 1041—1047, valuta 1021—1042.

Bécs deviza 952—951, valuta 953—959.

Berlin deviza 567—569 milliárd márka, valuta 566.50—568.50 milliárd márka.

Prága deviza 45.8750—46.3050, valuta 45.65—46.15.

Newyork 134.

Zürich, szept. 15. Zárlat: Beograd 7.05, Páris 28.55, London 23.70, Newyork 5.305, Brüsszel 26.50, Milánó 23.25, Prága 15.85, Budapest 0.006875, Bukarest 2.85.

Beograd, szept. 15. Zárlat: Páris 4, London 329—330.50, Newyork 73.50—73.85, Genf 13.95—14.025, Milánó 3.2475—3.26, Prága 2.21—2.225, Bécs 0.1050—0.1055, Budapest 0.0995—0.1015, Bukarest 39—40.50, Szófia 54.50, Amsterdam 28.40.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 15. Irányzat lanyha, forgalom közepes. Buza 345—355 dinár. Árpa 345—350 dinár. Zab 250—260 dinár. Tengeri 285—290 dinár. Bab 454—460 dinár. Liszt 0-ás GG. 560—570 dinár, 0-ás G. 550—560 dinár, 2-es 510—520 dinár, 5-ös 444—450 dinár, 6-os 400—410 dinár, 7-es 340—358 dinár, 8-as 240 dinár. Korpa 190—200 dinár. Kender 2250—2350 dinár.

Szentai gabonaárak, szept. 15. Irányzat lanyha. Buza 340 dinár. Árpa 300

dinár. Zab 250 dinár. Tengeri 275 dinár. Csöves tengeri 90 dinár. Bab 400 dinár. Muhar 300 dinár. Repce 600 dinár. Köles 300 dinár, Korpa 190 dinár.

Budapesti élőállatvásár, szept. 15. A mai vásárra 321 darab vágómarhát hajtottak fel. A vásár forgalma a kisebb felhajtás következtében valamivel enyhébben indult, de a vásár későbbi folyamán az irányzat ismét ellanyhult. A legjobb minőségűnél és különösen a a bikánál kilogrammonként 500—1000 koronás drágulás következett be, míg a többi minőség ára a legtöbb esetben változatlan maradt.

Budapesti árutőzsde, szept. 15. A terménytőzsdén nyitáskor 5000—7500 koronával alacsonyabb áron kínálják a búzát és a rozst, mint szombaton, 420—422.500 koronával kielégítő kínálat van tiszavidéki búzában. A malmok közvetlenül nyitás után 415 ezer koronás pénzájánlatot tettek.

A takarmánycikk piac gyengén tartott. A forgalom változatlanul kis méretű. Minden cikkben inkább kínálat van. Takarmányárpaért feladóállomásokon 370—380.000 koronát fizetnek. Elkelt budapesti paritásban jobbminőségű takarmányárpa 415.000 koronával. Sörárpa néhány kisebb tétel 460.000 koronával kelt el. Ujjabból bő kínálat van 320.000 koronás árban budapesti paritásban. Morzsolt tengeri budapesti paritásban 380.000 korona.

A repce és korpa üzletelen. Áruk ma is névleges és pedig a repcé 630—650.000, a korpáé 225—235.000 korona budapesti paritásban.

A magpiacon ma is csupán babban és mákban van élénkebb üzlet.

Chikagói gabonátőzsde, szept. 15. Buza szeptemberre 126, Buza decemberre 131, Buza májusra 138, Tengeri szeptemberre 120, Tengeri decemberre 114, Tengeri májusra 115, Zab szeptemberre 49, Zab decemberre 52, Rozs szeptemberre 101, Rozs decemberre 105.

Newyorki gabonátőzsde, szept. 15. Buza őszi vörös 145, Buza őszi kemény 142, Tengeri 135, Liszt sp. w. cl. 575—625. Az irányzat lanyhuló.

Budapesti értéktőzsde, szept. 15. A tőzsdén ma javulás volt az árfolyamokban. Tőzsdezárlat (ezer koronákban): Bankok: Angol-magy. 45, Magyar Hitel 518, Osztrák Hitel 174, Jelzáloghitel 111, Leszámitoló 67, Keresk. bank 1155, Takarékpénztárak: Belvárosi 26,5, Egyes. főv. 106, Pesti hazai 3380. Malmok: Back-malom 47, Borsod-miskolci 122, Concordia 36, Bányák és téglagyárak: Beocsini 925, Borsodi 80, Szentörinci 55, Cement 56, Szászvári 310, Kohó 400, Istvántégla 27, Aszfalt 57, Ált. közsémb. 2850, Salgó 530. Nyomdák: Athenaeum 112, Franklin 71, Globus 24. Vasművek és gépgyárak: Fegyver 1135, Ganz Dan. 2495, Ganz vill. 1350 Magyar acél 200, Rimamurányi 130. Különtelevállalatok: Délicukor 485, Horvát cukor 930. Faipari vállalatok: Mercuria 2,2, Guttmann 885, Szlavónia 80, Nasici 2080. Közlekedési vállalatok: Adria 1010, Közuti 55, Délivásut 55, Államvasut 465.

ZONGORÁZIK?

Megjelent az új Moravetz Album!

Pompás tartalom, előkelő kiállítás, a legjobb, legolcsóbb ismét az összes között. Ez az év szenzációja. MINDENÜTT KAPHATÓ.

Banktisztviselő

(kezdők és több éves gyakorlattal bírók) vajdasági nagyobb pénzintezethez kerestetnek. Szerb és német nyelv perfekt tudása elengedhetetlen feltétel. Csak is ilyenek ajánlkoznak, eddigi működésük referenciák és fizetési igényeik megjelölésével. Írásbeli ajánlatokat Schmolka hirdetőiroda, Novisad, Futoški put 2. továbbít. 6912

NYILTTÉR.

Ertesítés.

Van szerencsém az érdekeltek tudomására adni, hogy Vujkovic J. és Társa cég I. kör Jukićeva ulica 41. sz. a. telepén levő gépműhely vezetését átvettem.

Vállalok mindennemű vas- és fém esztergálást és gyalulást, gőz- és gázgépek, explozios motorok, Diesel-motorok javítását, átdolgozását és üzembehelyezését. Villamos motorok, transzformátorok, dinamok készítését és javítását. Kompreszerek, szivattyúk, sajtók, felvonók (lift) és mindennemű egyéb speciális gépek, tervezését, készítését, átdolgozását és javítását. Autó javítás és garage.

Amidőn a pontos kiszolgálásról t. megrendelímet előre is biztosítom, kérem a szíves támogatást.

Czuczy Emil
okl. gépészmérnök

7031

Hirdetmény.

Gróf Jankovic András Suhopolje-i (Slavonija) uradalmának intézősége nagyobb mennyiségű nagyon jó faszénnel rendelkezik. Eladás közvetlen megegyezés alapján. Érdeklődők forduljanak az árért és a feltételekért közvetlen az intézőséghez Suhopoljéira, Verőcemegeye.

Broj: 354/1924. IX. 12.

7032

Állami kormánybiztos.

Árverési hirdetmény.

1924. szeptember 22-én d. e. 10 órakor kir. közjegyző közbenjöttével nyilvános árverésen 14 bála toll fog Klein Arnold veliki-becskereki lakos veszélyére és költségére a legtöbbet ígérőnek eladni. A mennyiségből 9 bála elsőosztályu, 1 bála u. n. rutscher, 4 bála II. osztályu. Az árverés Vršaon, Zsidó-utca 4 sz. raktáramban fog megtartatni.

Molnár Aladár
Vršaon

7020

Od kr. sudskog izvršitelja Aleksandra Djurkovića u Novoj-Kanjiži
Izvrš. br. 182/1924.

Oglas dražbe.

Potpisani kr. sudski izvršitelj ovim oglasava, da je na osnovu rešenja n.-kanjiškog kr. sreskog suda br. 1409/1923. u korist po Dr. Mihajlo Bodnar advokata iz n.-kanjiže zastupljenog Dušan Otlokan radi 2880 Dinara i pripadaka odredjenje ovrho zapljenute pokretnine u vrednosti 5000 Din. na osnovu rešenja novokanjiškog kr. sreskog suda broj G. n. 343/924. dalji postupak je odredio, dražba u korist ovrhovoditelja, na licu mesta, to jest u opštini Krsturu kod kuće ovršenika 23-og septembra t. g. po podne u 4 sati kojim prilikom će du se zapljenute pokretnine kao: konje i kola po §§. 107. i 108 čl. LX. 1881. god. najvećoj ponudi za gotov novac, eventualno ispod vrednosti na javnoj dražbi prodati.

Nova-Kanjiža, dne 1 septembra 1924. god.

Aleksandar Djurković
kr. sudski izvršitelj.

6979

Senat Grada Subotice.

Oglas.

Senat grada Subotice istavlja do znanja, da će se tek. godine 30-og septembra 1924. god. prepodne u 11 sati u gr. gospodarskom odelenju (Gradska kuća II. sprat br. 129.) izdati pod zakup na 3 godine na javnoj dražbi počam od 1. januara 1925:

Velika a nakon toga mala gostionica na Paliću. Dražbenici su dužni pri dražbi 10.000—10.000 dinara jamčevine izaslati komisiji u polog položiti koja svota će se moći podići po isteku zakupa nakon naknade eventualno počinjene štete na molba zakupnika.

Grad pridržaje sebi pravo slobodnog biranja među reflektantima te se po tome razume da je dražba pravovaljana za licitante odmah nakon održane dražbe, za grad pak nakon senatskog odobrenja.

Biljegovine i pristojbe, koje potiču iz ovog ugovora, zakupnik snosi.

Ostali uvjeti mogu se pod zvaničnim satima u gospodarskom odelenju (gr. kuća II. sprat 129) odnosno pri dražbi doznati.

Subotica, 9-og septembra 1924.

Gradski Senat.

TRAFIKANT GÁBOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65.

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vagyipar R. T. képviselőjében:

Sósav, Kénsav, Accumulatorsav, Rézgálic, Vasgálic, Glaubersó, Calcionalt Sulfat

6192

a „SHELL-COMPANIE“ képviselőjében:

„SHELL“ gépolaj
„SHELL“ hengerolaj,
„SHELL“ padlóolaj,
„SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
„SHELL“ benzín
„SHELL“ petroleum.

Kemény D. Dezső ecetgyára

I. Vojnovićeva ul. 5. (Pestköz) telefon 643., értesíti a közönséget, hogy vizesugorka eladását már megkezdte. Az üzletben csak a Kemény-féle ecetgyárban készült esencet vásároljunk. 6389

A halasi szőlőkben vasuti állomás mellett, a műtrágyagyár közelében, bekerített, tejgazdaságra kiválóan alkalmas

23 kapa kert és lakóház ELADÓ

Értesítést ad dr. Majoros Adolf, Rudićeva ulica 2.

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERT-TÖMLŐKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONGVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

NAGYOBB MENNYISÉGŰ

FAJALMÁT

ajánlunk, vagontelepekben, ab **ČAKOVEC** vasuti állomás
OBRTNO i TRGOVAČKO D. D. ČAKOVEC
(Medjumurje) 6884

„ATLAS“ d. d. butorgyár, Novisad,
a gyár átalakítása miatt jelenlegi hálószoba és ebédlőbutorkészletét előállítási áron eladja nagyban és kicsinyben elsőrendű kivitelben. 6095

Gazdák figyelmébe!

Melichar-féle UNICUM-DRILL

vetőgépek, ekék, csöves kukoricamorzsolók, répavágók, szecskavágók, boronák, szállóprések és szállózuzók

jutányos áron kaphatók

Rudolf Bächer-Franc Melichar
egyedüli sombori képviselője

Szlávy Oszkár vaskereskedése

Telefon 15 Sombor Telefon 15

TANKÖNYVEK

az összes iskolák részére előírás szerint
IRÓ- és RAJZSZEREK

6815

jutányosan beszerezhetők
VIG ZSIGMOND SÁNDOR
könyvkereskedésében Suboticán.

KOLUMBO ügynökség BEOGRAD

Skopljanska 3. — Eskontna Banka palotájában

A leggyorsabban és legmegbízhatóbban végez mindennemű közigazgatási megbízást a beográdi minisztériumoknál, szakszerű jogi tanácsokkal szolgál optálóknak olanoknak, akik az SHS állampolgárságot akarják elnyerni. Felvilágosítással szolgál emigránsoknak és Amerikába kívándorolni szándékozókknak az új kivándorlási törvény szerint. 7035

MINDENKIHEZ!

KÖTÖTTÁRU

készítményeim általánosan elismertek és a legjobbak.

Óriási választék!

Bámulatos olcsó árak!

Selyem jumperek trico-selyemből gyári áron!

HARISNYA, KEZTYŰ GYÁRIÁRON

BECK JENŐ

kötött- és szövöttáru készítő.

Üzem: Pašićeva ul. 10.

Specialis szaküzlet: Pašićeva ul. 8. Gőzfürdő mellett.

Uj cukor

1 kg. 16 dinár

Kereskedők kérjenek külön árajánlatot.

Sugár Manó
Rudićeva ulica 6.

MESZÁROS és HENTES ÜZLET

25 éves, havi 150.000 dinár forgalommal, forgalmas városban, modern gépekkel, felszereléssel, igen kedvező feltételekkel családi okokból

ELADÓ

Felvilágosítást választéknyelgel „TUDOSITONAK“ a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala továbbít. 6854

HÁZASSÁG

Férjhezadná földbirtokos leányát. Vagyon: 600 hold. Bővebbet Faragó Budapest Népszínház u. 16. 6607

Nősülne 32 éves főorvos. Bővebbet Faragó Jenő Budapest, Népszínház-u. 16. 6604

Férjhezadnám egyetlen 19 éves leányomat jellemes uriemberhez, lehetőleg fogorvoshoz. Leányom hozományá 600.000 dinár. Esetleg átadnám fogműtermet. Bővebbet Faragó irodája Budapest, Népszínház utca 16. 6602

Nősülne 27 éves nagykereskedő. Bővebbet Faragó Budapest, Népszínház utca 16. szám. 6609

Házasságközvetítési ügyben méltózással bizalommal Faragó Jenő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház utca 16. 6611

Házasságot legjobb körökben diszkrétan elintéző Közvetítő-iroda Subotica. I. Agina ulica 11. 7037

Nagyvendéglőknek, Kávéháznak
alkalmas nagy épület Staramoravica piacán eladó
KOVÁCS BÉLANÁL
Staramoravica

LEVELEZÉS

Melyik vigettedyü urilem. lenne hajlandó meleg sorral felvidítani egy Afrikában élő honfitárs sziomru szívét? Leveleket a kiadóhivatalba kérek „Marokkó” jelígre. 7026

FOGLALKOZÁS

Perfekte deutsch-ungarische Korrespondentin mit langjähriger Praxis in sämtlichen Büroarbeiten sucht Stelle. — Chiffre »Selbsttätige Arbeitskraft«

Junge deutsche Dame aus dem besten Hause sucht per Oktober als Stütze der Hausfrau oder zu Kindern Stelle. Adresse erliegt in der Verwaltung dieses Blattes. 6954

BŐRÖNDÖK

neseszerek, saját készítményű blank és disznóbőriskolatászkák a legolcsóbban

SCHLAGER

bőröndösnél, Subotica Aleksandrova ul. 1. Ugyanott egy tanoncfigyeléssel felvétetik.

Fahivatalnok, több évi gyakorlattal alast változtatna. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kér. 6890

Főmolnár 34 éves, nős, állást keres bármikor belépésre. Magyar, német és szerb nyelvet szőben bírja, bármilyen gyár által beszerelt önműködő malom vezetését és kezelését vállalja. A szerelésben is nagy gyakorlatja van. Leveleket „Főmolnár” Műi Idője Bačka Hunyadi ucca 530 kér. 7028

Két ügyes kifutótu azonnalra felvétetik. Cim a kiadóban.

Gyógyszerészeknek
azonnali belépésre kerestetik, teljes ellátás és megfelelő zsebpénz mellett. — Ajánlatokat „Gyakornok” jelíge alatt a kiadóhivatalba továbbít. 6910

Elsőrangú zongorista (nő)
állandó alkalmazást kap a Lifka-moziban. 6997

Házvezetőnő. 40—45 év körüli, kerestetik háromgyermekes házaspárhoz, ki az összes házi teendőket végzi, ahol a háziasszony egész nap házon kívül van. Megkeresések Wolf utóda trafik. Vel-Kikinda intézendők. 6993

Eladó
szabad kézből Novisadon a Hadži Cvetić ul. 8 számú ház
3 lakással. Bővebbet Schossberger, Novisad Temeriska u. 23. 6904

Megbízható házvezetőnőt
keres Dr. Révészné, Skotus Viatora 10. Jelentkezés 2—3. 6930.

Nőiszabó munkát keres
helyben vagy vidéken nagyobb divatszalonban. Címét „Török” jelígre a kiadóhivatalba 6922

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BESKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 7601

Két érettségizett, Szerbiában gyakornokot és fiatal irodaszolgát felvesz a subotici Önszegélyző Szövetkezet. 6929

Idősebb végzett óvónő, aki elemi oktatást is vállal, gyermekek mellé ajánlkozik. Zapf Irma, Rausch Edenél, Odzaci. 6940

Jegygyűrűket
kínazüst ridiküloket és ébresztőórákat a legolcsóbban vásárolhat
ÁDÁM
ékszerésznél, Rudić ul. 6. Sugár-ház

Perfekt magyar, német, szerb gyors és gépirónő, felnapos állást keres. Leveleket „Perfekt” jelígre a kiadóba kér. 7036

Kisasszonyt 2 és 4 éves gyermek mellé keresek. — Lehetőleg német-szerb tudással. Működés és bizonyítványomat Basch Miksa mérnök, Novivrbas címre küldendő. 7019

Állandó állásra keresek komoly férfi segédet a rövidáru szakmában. — Cim a kiadóban. 7024

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasgömbös és címzés költségese számát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszdíjlag melléklendő.

KÉS-, OLLÓ-, BOROTVA-ÉLESÍTÉS
FÉMTÁRGYAK NIKKELEZÉSE
TENNER optikus és orvosi műszerésznél
SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 11. 5529

NEMZETI MOZGÓ-SZÍNHÁZ SOMBOR

Vasárnap Hétfő Kedd
A megbélyegzettek
Attrakciós cirkuszdráma 6 felvonásban. Irta: Vajda L. Rendezte: Kertész Mihály. Főszereplő: Mary Kid. 6978

Deutsches Stubenmadel zu 3 jährigen Bube suche mit Serbischensprache bevorzugt. Adresse in der Administration. 7034

Intelligentes deutsches Fräulein wird sofort aufgenommen, Advokát dr. Wilhelm Subotica, Aleksandrova 4.

Cserépkályhás segédet magas fizetéssel felvesz azonnalra Takács Mihály kályhás VI., Botičeva ul. 6. 7025

VÉTEL-ELADÁS

MÉHÉSZET
jövendelő, nagyobbarányu és mintaszerű, a gazdaságok törődöttség és betegeskedés miatt eladó. Letárral készséggel szolgál Lencz Géza Subotica. Segedinski vinograd. 5810

Meszelőnyél, 28 mm. vastag csiszolt, csomómentes, falapát, seprőnyél, nagyban és kicsinyben Schiller Mihály Novakanizsa. 6719

Eladó pult márványlappal vagy külön Vágó fűszeresnél. 7001

Modern Képeretek Képeretezés

Ingyen minden vásárlónak egy divatos sapka, aki ruhaszükségletét Földes Samu ruházletében Suboticán (Narod-kávéház mellett) vásárolja. Reklám áram következők: Esőköpenyek D 450, férfi-fiótlöny D 650-tól. Raglán 600 D. Bőrkabát 1100. Nőkabátok 600 Din.-tól. Gyermekekruhák, leányköpenyek minden árban kicsinyben és nagyban.

Ujjoncok és hadkötelesek
bármely katonai ügyben forduljanak irodámhoz: Drag. Popović, Beograd — Kiosk-Terazija. Díjazás sikeres munka esetén. 6997

Egy 33 lóerős forgó áramu 220 voltos villamos motor olcsón eladó. Hamburger jé gyár Subotica. 6701

Háló- és ebédlobutor jutányosan eladó. Palics, volt Hoffer-villa. 6999

Tellesen új, modern könyv haberendezések és egy alig használt poliros háló jutányosan eladó. Skotus Viator ulica 81. 6959

Gyermekkoszl, jókarban, eladó. Dr. Wolf, főpostával szemben. 6941

ZONGORÁK
pianinók dus választékban gyári áron, hangszeres és alkatrészei nagyban és kicsinyben 2469 kaphatók
PRÁGINÁL
VEL-KIKINDÁN.

Lagerhordókat használt, de kitűnő állapotban levőket, 20—30 hl-t, keresek megvételre. Svarc, bor, pálinka kereskedő Subotica 6914

Üzletház fűtőcsarkon, 60 év óta vendéglő és fűtőszertüzlet van, berendezéssel más vállalat miatt azonnal jutányosan eladó. Gízd I. tván Ada. 6908

STENICIN
a legbiztosabb hatású
POLOSKAIRTÓ
Kezelése egyszerű. Kapható
Landauer Drogeria Subotica

Diszkerti összes növényeim eladók. Pálmák, narancsfák, citromfák, babérfák és sokféle dísznövény. Megtekintető Kéknél Staramoravica. 6894

Bécsi diókoksz kapható Basch és Vigh fakeresésében. Telefon: Somborski put 751, Segedinski put 752 7030

3 lóerős 1 drb. jókarban levő motorkerékpár eladó 7000 dinárért, új gumikkal. Cim a kiadóban. 7023

Egy komplett mozi berendezés 10-páholy és 300 ülőhellyel, zongora, vászon, egy komplett jókarban levő újabb típusu Pathé vetítógép 12 HP 4 hengeres dinamóval ellátott benzínmotor a zonnal olcsón eladó. International Bioskop, Vel-Bečkerek. 7021

Gyenge férfiak-
nak 10 dinár beklidése esetén bérmentve küldöm szabadalmazott szexuális találmányomat ismertető könyvemet. — Cim „Patent 608”
Cluj (Kolozsvár) 9022
Első számú postafiókberlet.

KÜLÖNFÉLE
Üzlethelyiség forgalmas helyen azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 6704

Elveszett, Ajvajz Milán és Ajvajz Katica névre szóló fenyképes igazolvány. Megtálal adja le a rendőrségben. 6907

Kétgyas butorozott szoba két ur részére kiadó. Cim a kiadóban. 6961

Nagy, száraz pincehelyiség a beltéren raktárnak azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 6958

Pénzkölcsönt keresek ingatlanra. Cim a kiadóban. 7002

Angol gumiköpnövek olivzöld színben, kívül impregnált selyemvaszon, belül gyöngygyumi, könnyű, 500 dinárért minden nagyságban vidékre utánvétellel kaphatók Sugár Béla divatruházában Subotica, Karadjordiev trg 8.

Cserépkályhák
és tüzhelyek átrakását javítását, meteor kályhák shamot beállítását, legszakszerűbben jutányosan árban készít:
Takács Mihály
cserépkályhás
Rudičeva ulica 1. szám
Uj cserépkályhák olcsó árban kaphatók.

Küldőbőgő a tucsinosan butorozott szoba azonnal kiadó Pietsch Ferencnének, Dobanovačka ul. 2. 7022

Faragó Jenő közvetítő irodájának tulajdonosa megerkezett, kéri azokat az érdeklődőket, akik vele tárgyalni óhajtanak, hogy a Baráncszi-állás portasandái bagyják névjeg,üket és címüket, hogy pontosan értesithesse őket, milyen időben állhat rendelkezésü re. 6881

Lakást keresek 1, esetleg 2 szoba és kon hával. Közvetítő díjaztatnak. Címeket a kiadóba kérek. 7010

Butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 7011

Beltéren azonnal átadó szép nagy, világos udvari helyiség, alkalmas irodának, üzletnek, női szabónak, minden célra megfelel más vállalat miatt átadó. Cim a kiadóban. 6818

Gummbélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

ELISMERT JÓ MINŐSÉGI JUTÁNYOS ÁRAK!
HÁLÓK
EBÉDLŐK
URISZOBÁK
DUS VÁLASZTÉKBAN
Czigler, Káic és Társa butorgyára Suboticán
a Barátok temploma mellett.